

Αναφορά στον Σαλβαδόρ Αλιέντε

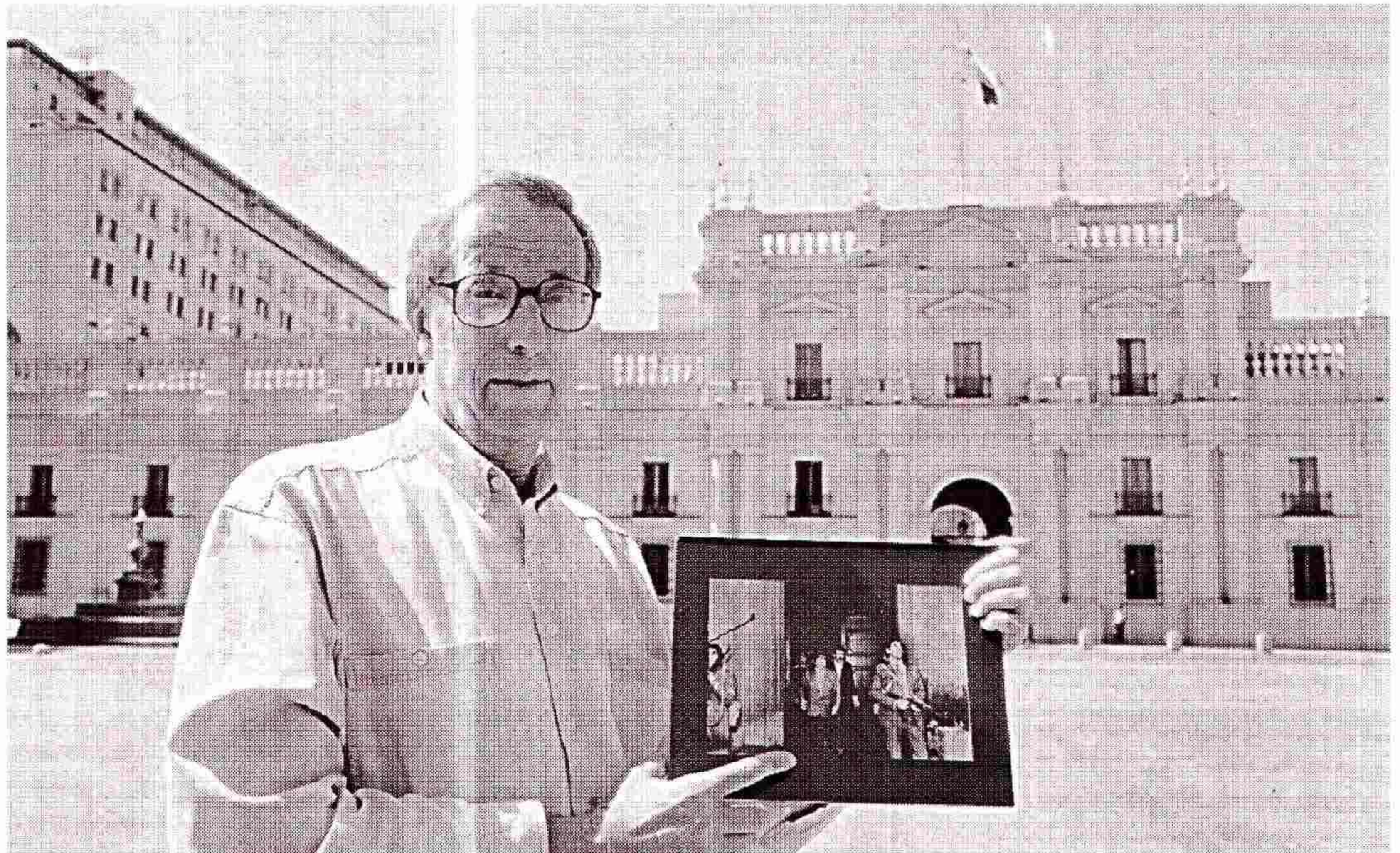
«Μάλλον μου χάρισαν τη ζωή γιατί κάποιος έπρεπε να ζήσει και να διηγηθεί αυτά που έγιναν. Αυτό τουλάχιστον μου είπαν, όταν μετά από χρόνια ρώτησα κάποιους συντρόφους του Αλιέντε, γιατί εκείνη τη μέρα δεν με ειδοποίησαν να είμαι στο Παλάτιο ντε λα Μονέδα, όπως όλοι οι άλλοι». Ο Χιλιανός συγγραφέας και ακαδημαϊκός Αριελ Ντόρφμαν, είναι από τους ελάχιστους ανθρώπους του στενού κύκλου του Αλιέντε που επέζησαν, όταν ο σοσιαλιστής πρόεδρος ανετράπη και δολοφονήθηκε από το στρατιωτικό πραξικόπημα του Πινοσέτ την 11 Σεπτεμβρίου του 1973.

Την ιστορία πάντως τη διηγήθηκε στο βιβλίο του «Heading South, Looking North». Σε αυτό βασίζεται το ντοκιμαντέρ του ακτιβιστή και πολυβραβευμένου Καναδού σκηνοθέτη, Πίτερ Ρέιμοντ, «Υπόσχεση στους νεκρούς: Το ταξίδι της εξορίας του Αριελ Ντόρφμαν». Ανοίγει σήμερα στις 9 μ.μ. το 8ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου και Εικαστικών Τεχνών-Ecofilms που γίνεται στη Ρόδο (έως 29 Ιουνίου).

Η ταινία είναι μια εξερεύνηση στις έννοιες της μνήμης, της εξορίας, της δικαιοσύνης και της δημοκρατίας, μέσα από την προσωπική ιστορία του Ντόρφμαν, με κομβικό σημείο την επιστροφή του στη μεταδικτατορική Χιλή.

Γεννήθηκε το 1942 στο Μπουένος Αίρες, αλλά σε πολύ μικρή ηλικία βρέθηκε στην Αμερική μαζί με την οικογένειά του. Επέστρεψε στη Χιλή το 1954. Από το '70 έως το '73 ήταν στενός συνεργάτης του Αλιέντε σε θέματα πολιτισμού. Μετά το πραξικόπημα επέστρεψε στις ΗΠΑ. Από το 1990, όταν αποκαταστάθηκε η δημοκρατία στη Χιλή, μοιράζει τη ζωή του ανάμεσα στο Σαντιάγο και την Αμερική, όπου διδάσκει στο Πανεπιστήμιο «Duke».

«Νιώθω σαν να είχα πάντα μια δαυτική ύπαρξη. Είχα την αίσθηση ότι ζούσα σαν φάντασμα. Εκτός από τα τρία χρόνια που ήμουν κοντά στον Αλιέντε. Τότε αισθανόμουν απόλυτα ζωντανός», λέει κάποια στιγμή στο ντοκιμαντέρ, την ώρα που στέκεται έξω από το Παλάτιο ντε λα Μονέδα. Η επιστροφή του, άλλωστε, δεν είναι

Ο Αριελ Ντόρφμαν μπροστά από τη Λα Μονέδα, σε σκηνή από το ντοκιμαντέρ «Υπόσχεση στους νεκρούς: Το ταξίδι της εξορίας του Αριελ Ντόρφμαν», που ανοίγει σήμερα το «8ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου και Εικαστικών Τεχνών - Ecofilms», που γίνεται στη Ρόδο (έως 29 Ιουνίου)

Ο Αριελ Ντόρφμαν, συγγραφέας τού «Ο θάνατος και η κόρη», έζησε τρία χρόνια κοντά στον πρόεδρο της Χιλής. Δεν έπεσε, όμως, από τα πυρά των φασιστών του Πινοσέτ, όπως πολλοί σύντροφοί του στις 11 Σεπτεμβρίου 1973. Στο ντοκιμαντέρ «Υπόσχεση στους νεκρούς» του Πίτερ Ρέιμοντ επιστρέφει στο Σαντιάγο και πέφτει πάνω στον θάνατο του δικτάτορα

μόνο μια βουτιά στις μνήμες του, που ξετυλίγουν το χρονικό εκείνης της περιόδου, αλλά και μια απόπειρα συμφιλίωσης με τις τύψεις που δεν ήταν στη Λα Μονέδα εκείνη τη μέρα. Που δεν πέθανε όπως οι σύντροφοί του.

Ετσι έκανε αποστολή του να τηρήσει την υπόσχεση που έδωσε στους νεκρούς, να πει την ιστορία εκείνων των σκοτεινών χρόνων. Οι μνήμες του είναι ζωντανές σε κάθε γραπτό του. Διατρέχουν τη βιβλιογραφία του, είτε είναι ποιητικές συλλογές, δοκίμια ή άρθρα στην «El País», είτε θεατρικά, με γνωστότερα το «Ο θάνατος και η κόρη» (που έκανε ταινία ο Ρομάν Πολάνσκι με τη Σιγκούρνι

Γουίβερ και τον Μπεν Κίνγκσλεϊ, και το είδαμε και στην Ελλάδα το 1993 στο θέατρο με τη Θέμιδα Μπαζάκα, τον Μάνο Βακούση και τον Γιώργο Κώνστα σε σκηνοθεσία Παντελή Βούλγαρη) και το «Picasso's Closet».

Το «Υπόσχεση στους νεκρούς» γυρίστηκε στις ΗΠΑ, την Αργεντινή και τη Χιλή. Τα τελευταία γυρίσματα, το 2006, συνέπεσαν με τον θάνατο του πρώην δικτάτορα της Χιλής. Ο Ντόρφμαν περπατάει στον δρόμο την ώρα που αρχίζει να διαδίδεται η είδηση του θανάτου του. Πέφτει πάνω σε αυτούς που θρηνούν για τον θάνατο του «ηγέτη». Αλλά και σε αυτούς που πανηγυρίζουν για τον θάνατο του «τυράννου».

«Η εθνική συμφιλίωση μετά την πτώση του στρατηγού Πινοσέτ ήταν πολύ δύσκολο να γίνει στη Χιλή», έλεγε ο Ντόρφμαν σε παλιότερη συνέντευξή του στην «Ε». «Γιατί υπήρχε ένα πρόβλημα που οι Χιλιανοί έπρεπε να λύσουν μεταξύ τους. Υπήρχαν εκείνοι που είχαν υποφέρει και οι άλλοι που τους είχαν κάνει να υποφέρουν. Στην πραγματικότητα βρεθήκαμε σε μια κατάσταση ατιμωρησίας και, όταν υπάρχει ατιμωρησία, δεν μπορεί να υπάρξει εθνική συμφιλίωση».

► Στις 11 μ.μ. προβάλλεται η ταινία του Νίκου Αλευρά «Ερωτικά μαθήματα για επαναστατική δράση».

ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ